

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ / ECONOMICS AND MANAGEMENT OF THE NATIONAL ECONOMY

УДК 338.1

БЕЛОПОЛЬСЬКИЙ М.Г.^{1*}, ТАРАСЕВИЧ О.В.^{2*}, ЖИЛІНСЬКА Л.О.^{3*}

1* д.е.н., професор, завідувач кафедри «Обліку і аудиту» ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет», Україна, e-mail: chelovan.sv@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-9312-6953

2* д.е.н., доцент, завідувач відділу економіко-правових проблем містознавства, Державна установа «Інститут економіко-правових досліджень імені В.К. Мамутова НАН України», Україна, e-mail: gradoved.iepd@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-6016-3608

3* д.е.н., доцент, старший науковий співробітник відділу економіко-правових проблем містознавства, Державна установа «Інститут економіко-правових досліджень імені В.К. Мамутова НАН України», Україна, e-mail: ludazhil2017@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-7524-4507

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЗОРОСТІ ЕКОНОМІКО-ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛАСНИХ ЦЕНТРІВ УКРАЇНИ: ДО ТА ПІСЛЯ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ

Мета. Аналіз рівня прозорості і доступності інформації про діяльність органів місцевого самоврядування в обласних центрах України та виявлення економіко-організаційних проблем, пов'язаних із забезпеченням відкритості міст України. **Методика.** Для вирішення поставленої мети у роботі використано такі методи дослідження: аналізу, синтезу, дедукції, порівняння та наукового пошуку. **Результати.** Проведено аналіз прозорості економіко-організаційного забезпечення обласних центрів України до та після повномасштабного вторгнення російських військ. Виявлено, ступень прозорості, який характеризує рівень відкритості органів місцевого самоврядування обласних центрів України за 2017-2022 рік. Виявлено економіко-організаційні проблеми забезпечення відкритості міст України. **Наукова новизна.** Дослідження виявило економіко-організаційні проблеми, пов'язані із забезпеченням відкритості міст України, які розкривають необхідність подальшого вивчення та розв'язання комплексних економічних, організаційних та управлінських аспектів, що впливають на рівень прозорості та доступності інформації про діяльність органів місцевого самоврядування. **Практична значимість.** Дослідження допомагає виявити конкретні економіко-організаційні проблеми, які впливають на прозорість місцевого самоврядування. Це може сприяти усвідомленню і розумінню цих проблем, а також спрямувати увагу на їх розв'язання.

Ключові слова: прозорість; відкритість; рейтинг; інформація; проблеми.

Постановка проблеми

Актуальним питанням сучасності є дослідження стану економіко-організаційного забезпечення відкритості та прозорості міст України. Відкритість міста залежить від того, наскільки органи місцевого самоврядування можуть забезпечити доступ громадян до інформації про діяльність міського управління та стан економічного та організаційного розвитку міста. Використання відкритих даних на офіційних сайтах місцевих органів влади може сприяти забезпеченню прозорості їх діяльності, підвищенню їх ефективності та посиленню громадського контролю за

дотриманням законодавства. Це стане передумовою для поліпшення якості життя українського суспільства, а також допоможе місцевим жителям та переселенцям задовольнити свої потреби.

Проблеми впровадження принципів економіко-організаційного забезпечення відкритості міст України набувають все більшої актуальності. Законом України «Про доступ до публічної інформації» встановлено забезпечення права кожного на доступ до інформації, що знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, та інформації, що становить суспільний

інтерес[1]. Постановою Кабінету міністрів України від 21 жовтня 2015 р. № 835 «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних» затверджено Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних та Порядок щорічної оцінки стану оприлюднення та оновлення відкритих даних розпорядниками інформації на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних [2].

Необхідність забезпечення відкритості міста виступає 11 ціллю «Забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості та екологічної стійкості міст та населених пунктів», що задекларовано резолюцією ООН «Перетворення нашого світу: Порядок денний в галузі сталого розвитку на період до 2030 року» від 25 вересня 2015 р., підтвердженою Указом Президента України від 30 вересня 2019 р. №722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року».

Отже, ми вважаємо, що дослідження економіко-організаційного забезпечення відкритості міст України є актуальним у сучасному світі. Це пояснюється тим, що використання відкритих даних на офіційних веб-сайтах міст України має потенціал забезпечити прозорість діяльності місцевих органів влади, покращити ефективність їх роботи і зміцнити громадський контроль за виконанням законодавства. В результаті цього створюються умови для поліпшення якості життя українського суспільства і надання допомоги місцевим мешканцям та переселенцям у задоволенні їх потреб.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Проблемами вдосконалення економіко-правового забезпечення процесу міського управління та господарювання в умовах децентралізації, а також вирішення проблем розвитку великих міст і агломерацій останні роки безпосередньо займалися науковці Державної установи «Інститут економіко-правових досліджень імені В.К. Мамутова Національної академії наук України». Вченими інституту розроблено методичну базу, наукову концепцію і пропозиції щодо економіко-правових проблем розвитку місцевого самоврядування в Україні; сформовано принципи та пріоритети управління розвитком міських агломерацій та

збалансованої системи взаємодії управління та розвитку територіальної громади міста; доведені економіко-правові аспекти міського господарювання; надані пропозиції щодо вибору оптимального варіанту фінансування реалізації програм економічного і соціального розвитку міста та інше.

На сьогодні можна відзначити значний науковий доробок з проблематики забезпечення відкритості міста в умовах сталого розвитку. Іноземними фахівцями, накопичено значний досвід щодо особливостей процесу забезпечення відкритості та здійснення управління у відкритих містах з використанням відповідного економічного та правового забезпечення, а саме: Snaitth В. [3], Christiaanse K., Levinson N. [4], Hawken S. Han H., Pettit C. [5] та інші. Проблемами відкритості та прозорості органів державної влади присвячено роботи: Т. Андрійчук [6], В.Ф. Нестерович [7] та інші. Проблемами розвитку Смарт-технологій спрямованих на підвищення відкритості міста розглядали: А. Андрієнко [8], О. В. Тарасевич, Л.О.Жилінська, Г.Ю. Кучерова [9], О. С. Корепанов [10] та інші.

Однак, ми вважаємо, що досвід вирішення цієї проблеми як в українському, так і в міжнародному дослідницькому середовищі є наявним, проте він постійно змінюється та розвивається. Викладене вище додає до актуальності і підкреслює необхідність проведення дослідження щодо прозорості діяльності органів місцевого управління та стану економіко-організаційного забезпечення обласних центрів України.

Формування цілей статті

Мета статті - аналіз рівня прозорості і доступності інформації про діяльність органів місцевого самоврядування в обласних центрах України та виявлення економіко-організаційних проблем, пов'язаних із забезпеченням відкритості міст України.

Виклад основного матеріалу дослідження

Дослідження стану економіко-організаційного забезпечення обласних центрів України на засадах відкритості необхідно починати саме із аналізу стану прозорості. Рейтинг прозорості розроблено з 2017 року громадською організацією

«Трансперенсі Інтернешнл Україна», акредитованим представником глобального руху Transparency International, спільно з Інститутом Політичної Освіти на основі адаптованої методології вимірювання муніципальної прозорості Transparency International Slovakia [11].

Проаналізуємо зміни в сфері прозорості економіко-організаційного забезпечення

обласних центрів України протягом періоду з 2017 по 2021 рік до повномасштабного вторгнення, що відбулося 24 лютого 2022 року. У таблиці 1 наведений рейтинг прозорості обласних центрів України за період з 2017 по 2021 рік до повномасштабного вторгнення

Таблиця 1

Рейтинг прозорості обласних центрів України за 2017-2021 рік

№	Назва обласних центрів	Рік				
		2017	2018	2019	2020	2021
1	Львів	59,7	65,7	73,7	85,2	85,5
2	Кропивницький	56	61,5	55,3	53	62,5
3	Івано-Франківськ	54,2	57,8	61,6	55,3	63,5
4	Київ	51,5	60,5	64	68,2	59,1
5	Миколаїв	51,5	54,6	56,3	55,7	71,4
6	Вінниця	49	70,3	74,2	76,7	78,9
7	Хмельницький	46,2	56,2	64,7	68	76,2
8	Луцьк	44,2	52,8	51,4	60,9	62,4
9	Житомир	42,8	83,9	66,1	56,2	64,7
10	Чернівці	42,4	55	55,8	58,6	56
11	Рівне	36,1	40,7	54,5	47,6	48,5
12	Черкаси	35,7	44,7	58,6	55,2	54,2
13	Чернігів	34,6	52,9	56,2	56,1	54
14	Херсон	34	39,7	43,1	49,4	49,7
15	Тернопіль	33,5	60,7	76	75,2	79,6
16	Краматорськ	33,4	44,2	45,3	49,3	46,6
17	Харків	33,2	34,5	42,8	48,9	52,7
18	Суми	32,6	58,2	57,2	60,1	62
19	Одеса	32,5	40,7	57,6	61,6	57,6
20	Ужгород	31	51,7	56,6	58,7	53,5
21	Запоріжжя	26	40,8	55,9	51,8	53,8
22	Дніпро	25,6	66,6	69,2	71,9	84,2
23	Полтава	23,5	30,3	47,8	44,4	37,9
24	Севєродонецьк	22,5	52,1	41,2	51,6	38,3
Середнє значення показників		38,8	53,2	57,7	59,6	60,5

Джерело: [11]

Рейтинг прозорості розділено на наступні групи: прозорі [100-80]; добре прозорі [79-60]; задовільно прозорі [59-40]; погано прозорі [39-20]; не прозорі [19-0].

Проведений аналіз економіко-організаційного стану 24 обласних центрів за п'ять років до повномасштабного вторгнення на основі принципів відкритості та прозорості показав, що місцеві влади продовжують виконувати рекомендації з прозорості та відкритості. У 2021 році середній рівень прозорості міст становив 60,5 бала, що на 0,9 бала вище, ніж у 2020 році. У порівнянні з 2017 роком, коли він склав 38,8 бала, середній показник зріс на 21,7 бала протягом п'яти років. У 2018 році він становив 53,2 бали, у 2019 році - 57,7 бали, а у 2020 році - 59,6 бали.

За результатами дослідження 24 обласних центрів України за 2017 виявлено, що середнє значення показника дорівнює 38,8 балів зі ста можливих, що вказує на існування проблем із відкритістю міст (для зрівняння: у країнах Євросоюзу прозорі міста набирають більше 70 балів). Згідно результатів дослідження Transparency International в Україні найпрозоріші сфери це [11]: «доступ та участь»; «інформація про роботу міських рад»; «кадрові питання». Найбільш не прозорі сфери у 2017 році: «житлова політика», «комунальні підприємства», «комунальне майно», «соціальні послуги», «матеріальна допомога», «фінансові послуги». Отже, відсутність інформації про керівників підприємств, розподіл житла, онлайн-черг на ремонт будівель, тарифів на послуги, результати аудитів види соціальних послуг та їх вартість, як отримати матеріальну допомогу тощо.

За результатами дослідження 24 обласних центрів України за 2018 виявлено, що середнє значення показника дорівнює 53,2 бали, що на 14,4 бали вище порівняно з 2017 роком. Приріст показника зумовило зростання показників за сферами [11]: «освіта» на 26%; «доступ та участь»-15%; «комунальне майно»-14%; комунальні підприємства-11%; «інформація про роботу ОМС», «кадрові питання», «бюджетний процес», «землекористування та будівельна політика», «соціальні послуги», «житлова політика» на 10%; «закупівлі», «професійна етика та конфлікт інтересів» на 8%; «фінансова та матеріальна допомога, гранти» на 5%, що вказує на збільшення уваги органів місцевого

самоврядування до питань відкритості та прозорості міст.

У 2019 році Методологія вимірювання прозорості була оновлена: була додана нова сфера – «Інвестиції та економічний розвиток», змінено термінологію згідно з законодавством, а також були додані нові методи та змінені формулювання індикаторів. Згідно з дослідженням команди Трансперенсі Інтернешнл Україна [11], у 2019 році найбільш прозорі сфери були «доступ та участь» та «кадрові питання», а найменш прозорою була «житлова політика».

Згідно з рейтингом прозорості обласних центрів України за 2020 рік, міста продовжують впроваджувати принципи прозорості. Середній рівень прозорості становив 59,6 бала, що є зростанням на 20,8 балів протягом чотирьох років рейтингування (з 38,8 бала у 2017 році до 59,6 бала у 2020 році).

Дослідження рейтингу прозорості 24 обласних центрів України за 2021 рік виявило, що середнє значення показника склало 60,5 бали. Це на 0,9 балів вище, ніж у 2020 році, і на 21,7 балів вище, ніж у 2017 році. Найбільший середній показник прозорості спостерігається у сферах «освіта», «комунальне майно» та «інформація про роботу ОМС». Це пов'язано з тим, що більшість індикаторів у цих сферах діють у межах законодавчих вимог і не потребують значних кадрових та фінансових витрат. Однак, деякі міста використовують тактику «під рейтинг», що не дає їм переваг у наступному році.

Найскладніші сфери для втілення принципів прозорості - це «комунальні підприємства», «житлова політика» та «закупівлі». Згідно з дослідженням Трансперенсі Інтернешнл Україна [11], ці сфери потребують значних часових, людських та фінансових ресурсів.

Найбільшу динаміку до зростання має сфера «соціальні послуги», де порівняно з 2020 роком показник підвищився на 13,5%. Також спостерігається зростання у сферах «інвестиції та економічний розвиток» (5,8%), «інформація про роботу ОМС» (4,8%) та «закупівлі» (3,6%). Негативну динаміку показали сфери «комунальні підприємства» (зменшення на 10,2%), «кадрові питання» (зменшення на 6,2%) та «бюджетний процес» на 1,8% [11].

Протягом 2017-2021 років Україна стала відомою як країна, яка визначає нові тенденції

у сфері відкритих даних. Уряд поставив перед собою мету вивести країну до трійки світових лідерів у сфері відкритості міст. 24 лютого 2022 року російська військова агресія проти України призвела до серйозного зниження економічного розвитку українських міст. Бойові дії, бомбардування та руйнування інфраструктури, виробничих, транспортних, логістичних та житлових об'єктів, фінансові проблеми, підвищення облікової ставки, виснаження валютних резервів країни, інфляційний тиск та перешкоди в експорті продукції загрожують існуванню міст та селищ.

З початком повномасштабної війни ситуація у сфері відкритості та прозорості міст України змінилася: доступ до публічної інформації був обмежений, десятки локальних порталів були закриті.

Робота місцевих розпорядників даних під час дії воєнного стану регламентується згідно: Закону України “Про правовий режим воєнного стану”, Указу Президента України №64/2022 “Про введення воєнного стану в Україні”, Постанови КМУ №169 “Деякі

питання здійснення оборонних та публічних закупівель товарів, робіт і послуг в умовах воєнного стану” із змінами і доповненнями, внесеними постановами Кабінету Міністрів України, Постанови КМУ № 564 “Деякі питання ведення та функціонування Державного земельного кадастру в умовах воєнного стану”, Наказу Міністерства юстиції України № 1462/5 “Про зупинення оприлюднення інформації у формі відкритих даних, розпорядником якої є Міністерство юстиції України”, Наказу Міністерства юстиції України № 423/5 “Про відновлення оприлюднення інформації у формі відкритих даних, розпорядником якої є Міністерство юстиції України”.

У 2022 році виконання вимог Постанови Кабінету Міністрів України №835 стосовно оприлюднення даних погіршилося. З 1026 обов'язкових наборів було опубліковано лише 258. Згідно з дослідженням Transparent Cities Ukraine [12] станом на 1 грудня 2022 року тільки 18 з 24 обласних центрів оприлюднили набори даних, які наведено на рис. 1.

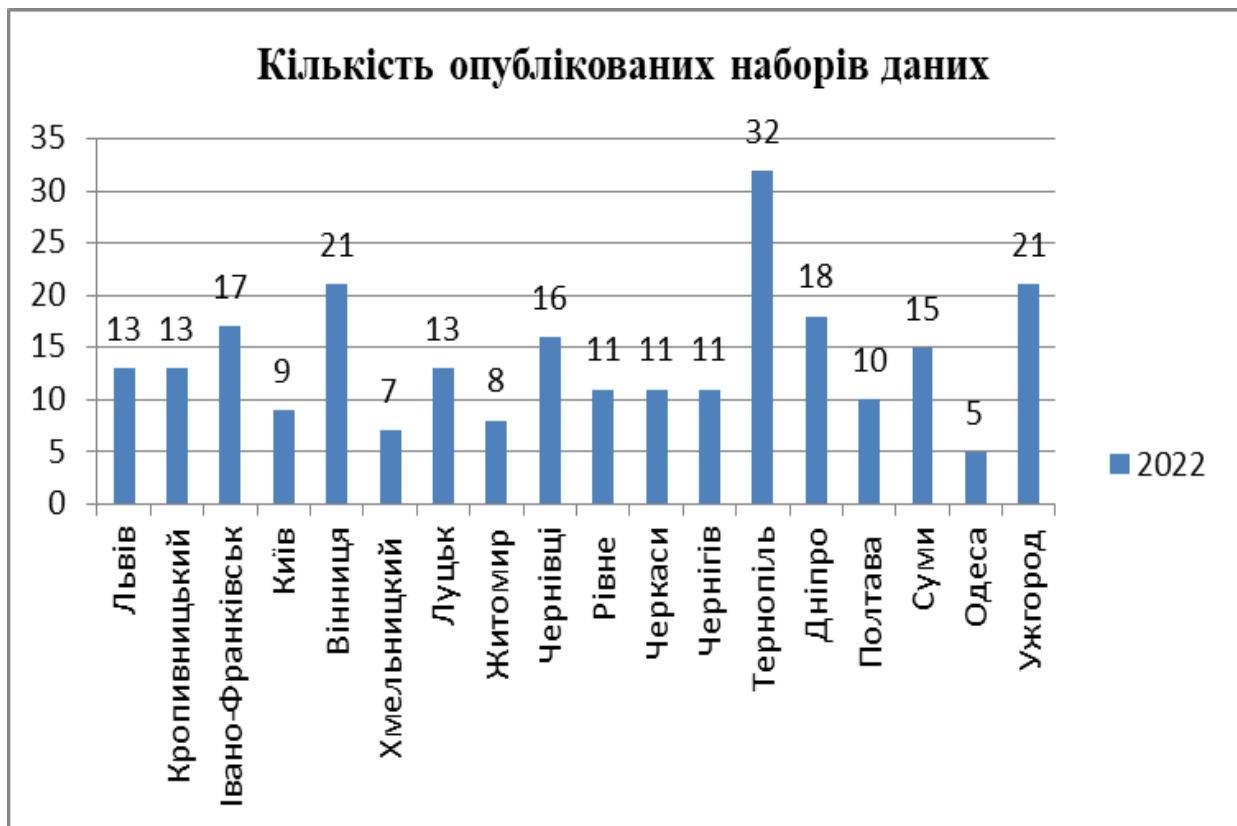

Рис. 1. Кількість опублікованих наборів даних у 18 обласних центрах у 2022 році

Джерело: [12]

Розпорядники інформації з деяких областей, таких як Миколаївська, Херсонська, Запорізька, Донецька, Луганська та Харківська, із-за воєнних дій на їх території не змогли опублікувати набори даних на Єдиному вебпорталі.

У середньому за 18 містами було опубліковано тільки 25,1% обов'язкових наборів даних. Тільки чотири з 18 міст розмістили більше 20 наборів з 57 обов'язкових. Лідером є Тернопіль, де було опубліковано 32 з можливих 57 наборів даних, що становить 56,1% виконання. Крім Тернополя, у першій чверті також є міста Ужгород -21, Вінниця - 21 та Луцьк - 20.

У більшість міст публікує інформацію про депутатів місцевих рад, включаючи контакти та графіки прийому; електронні петиції та їх результати; і поіменні результати голосування депутатів на пленарних засіданнях. Ці дані легко оприлюднити, оскільки вони не потребують значних ресурсів для збору та оновлення.

Також, 9 міських рад опублікували інформацію про розташування захисних споруд цивільного захисту, але не всі міські ради змогли централізовано зібрати та опублікувати таку інформацію. Інші органи державної влади, такі як ОВА та регіональні управління ДСНС, також можуть публікувати цю інформацію.

Крім того, 9 міських рад оприлюднили дані про надходження звернень на телефонні «гарячі лінії», аварійно-диспетчерські служби та телефонні центри, а 8 міських рад опублікували дані про зелені насадження, які підлягають видаленню згідно з виданими актами обстеження зелених насаджень.

Жодна міська рада не оприлюднила (або не оновила у 2022 році) п'ять наборів даних. Зокрема, це включає дані про розташування зарядних станцій для електричного транспорту, експлуатаційні характеристики будівель комунальних підприємств, установ (закладів) та організацій, де запроваджені системи енергетичного менеджменту, інформацію про ярмарки, включаючи строки проведення, місце, кількість і вартість місць, організаторів ярмарків та договори, що укладені з організаторами, а також накладені штрафи за порушення правил паркування транспортних засобів та видані дозволи на порушення об'єктів благоустрою [12].

В дослідженні виявлено наступні організаційно-економічні проблеми забезпечення відкритості міст України, а саме:

1. Деякі міські ради не оприлюднюють або не оновлюють деякі набори інформації в 2022 році так як ця інформація може використовуватись ворогом та мати ризики небезпеки для громадян. Ці набори включають інформацію про місця розташування зарядних станцій для електричного транспорту, експлуатаційні характеристики комунальних будівель та організацій з системами енергетичного менеджменту, місце проведення ярмарок.

2. Особливо важливо публікувати дані, яка має суспільну користь, така як список комунального майна, може допомогти бізнесу та людям, що потребують соціальної допомоги. Також важливо, щоб місцеві органи самоврядування дбали про створення безперешкодного життєвого середовища для людей з інвалідністю, яких у зв'язку з російською агресією стає все більше.

Тільки Вінниця опублікувала повну інформацію про доступність будівель для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп. Міські ради Полтави, Тернополя та Ужгорода оприлюднили дані частково, тобто лише про доступність окремих комунальних підприємств чи муніципальних будівель. Інші міста, такі як Луцьк, Одеса, Рівне та Хмельницький, не надали оновлену інформацію про доступність у 2022 році. Ця інформація могла б бути корисною для осіб з тимчасовими порушеннями здоров'я, вагітних жінок, людей похилого віку та осіб з дитячими візками. Аналіз цих даних допоміг би в процесі реконструкції та пристосуванні наявних споруд до стандартів доступності та інклюзії. Крім того, Вінниця єдине місто, яке надало повну інформацію про медичне обладнання комунальних закладів охорони здоров'я. Тернопільська міська рада оприлюднила часткову інформацію про це питання.

3. Житлові проблеми значно загострилися через повномасштабне вторгнення. За даними експертів KSE Institute станом на грудень 2022 року втрати від руйнування житлового фонду оцінюються у 54 млрд доларів. За понад десять місяців війни пошкоджено або зруйновано більше 149 тисяч житлових будинків. Інформація про житловий фонд та квартирний облік могла б допомогти внутрішньо переміщеним особам знайти нове місце

проживання. Наприклад, дані квартирного обліку дають змогу відстежувати актуальний стан черги на отримання покращення житлових умов. Проте, тільки чотири міські ради (Вінниця, Дніпро, Луцьк, Тернопіль) оновили їхні дані у 2022 році.

4. Умови воєнного стану роблять відкриті дані важливими для бізнесу, оскільки вони можуть допомогти при ухваленні рішень про переміщення підприємства або діяльності на іншу територію. Аналіз даних про вільні земельні ділянки або об'єкти для оренди може допомогти зрозуміти можливість міста прийняти конкретний тип бізнесу. Однак, переліки об'єктів комунальної власності, що можуть бути передані в оренду, доступні лише в чотирьох містах з 18 (Суми, Вінниця, Тернопіль, Чернігів). Лише Рівне, Ужгород і Чернівці оприлюднили переліки вільних земельних ділянок комунальної форми власності. Деякі міста, такі як Луцьк, Суми, Тернопіль, Ужгород, Чернівці, Черкаси та Чернігів, публікують набори даних з переліком фактично переданих в оренду або іншій формі користування об'єктів комунальної власності. Однак, в багатьох містах заблоковано доступ до даних, що мають економічну цінність.

Висновки

Отже, в сучасному світі відкритість та прозорість міста визнається як важлива характеристика. Забезпечення відкритості міста має два аспекти: у мирний час воно сприяє поліпшенню інвестиційного клімату та збільшенню його привабливості для інвесторів завдяки прозорому урядуванню та стабільним правилам для розвитку міста. У постконфліктний період, відкритість сприяє боротьбі з корупцією, спрощує доступ до інвестиційних ресурсів та міжнародної технічної та фінансової допомоги від міжнародних партнерів-донорів, яка необхідна для відновлення міст, що постраждали від конфліктів.

Для забезпечення швидкого повоєнного відновлення та сталого розвитку українських міст необхідно належно забезпечити економіко-правові умови і відносини, пов'язані з процесом відкритості. Розроблення відповідних Стратегій на довгострокову або середньострокову перспективу (7-10 років) значно сприятиме створенню передумов для економіко-правового забезпечення відкритості міст. Ці стратегії можуть бути окремими самостійними документами стратегічного міського планування, що затверджуються на сесіях міських рад, або доповнювати відповідний підрозділ Стратегії розвитку міста на конкретний період. Вони повинні визначати базові показники, цілі, вимірювані індикатори та план заходів для забезпечення відкритості міста, публічності та прозорості в інформації органів місцевої влади щодо ключових галузей та сфер життєдіяльності міста, а також процесів міської економіки, таких як житлово-комунальне господарство, освіта, адміністративні, соціальні та освітні послуги, медичне обслуговування, землекористування, будівельна та житлова політика, бюджетний процес, закупівлі, інформація щодо комунального майна та діяльності підприємств міського господарства, заходів повоєнного відновлення тощо. Крім того, вони повинні визначати джерела фінансування, терміни реалізації та відповідальних виконавців.

Це сприятиме формуванню економіко-правового забезпечення відкритості міста та підвищенню прозорості, підзвітності та відповідальності органів місцевої влади (виконавчої та самоврядування), що є важливими складниками належного урядування. Внаслідок цього створюються передумови для швидкого відновлення постраждалих від російської агресії українських міст та сталого розвитку інших міст України. Всі зацікавлені сторони, такі як органи державної влади, місцеве самоврядування, суб'єкти господарювання та мешканці міст, матимуть можливість отримати позитивні ефекти від цього процесу.

BELOPOLSKY N.^{1*}, TARASEVICH E.², ZHYLINSKA L.³

1* Doctor of Economics, Professor, Pryazovskyi State Technical University, e-mail: chelovan.sv@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-9312-6953

2 Doctor of Economics, Associate Professor, State Organization "V. Mamutov Institute of Economic and Legal Research of NAS of Ukraine", e-mail: mail.gradoved.iepd@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-6016-3608

3 Doctor of Economics, Associate Professor, State Organization "V. Mamutov Institute of Economic and Legal Research of NAS of Ukraine", e-mail: ludazhil2017@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-7524-4507

RESEARCH ON TRANSPARENCY OF ECONOMIC-ORGANIZATIONAL SUPPORT IN UKRAINIAN REGIONAL CENTERS: BEFORE AND AFTER FULL-SCALE INVASION

Purpose. The objective of this study is to analyze the level of transparency and accessibility of information regarding the activities of local self-government bodies in the regional centers of Ukraine, as well as to identify economic-organizational problems associated with ensuring openness in Ukrainian cities. **Methodology.** The following research methods were employed to achieve the stated objective: analysis, synthesis, deduction, comparison, and scientific inquiry. **Results.** An analysis of the transparency of economic-organizational support in Ukrainian regional centers was conducted before and after the full-scale invasion by Russian forces. The degree of transparency, which characterizes the level of openness of local self-government bodies in the regional centers of Ukraine from 2017 to 2022, was identified. Economic-organizational problems related to ensuring transparency in Ukrainian cities were also identified. **Scientific novelty.** The research has revealed economic-organizational problems associated with ensuring transparency in Ukrainian cities, highlighting the need for further examination and resolution of complex economic, organizational, and managerial aspects that influence the level of transparency and accessibility of information about the activities of local self-government bodies. **Practical significance.** This research helps identify specific economic-organizational problems that affect the transparency of local self-government. It contributes to raising awareness and understanding of these issues, as well as directing attention towards their resolution.

Keywords: transparency; openness; rating; information; problems

REFERENCES

1. *Zakon Ukrainy pro dostup do publichnoi informatsii* (2011). (Verkhovna Rada Ukrainy). [Ukraine Law. On access to public information. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR)]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. [Statements of Verkhovna Rada of Ukraine], No. 32, p. 314. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>. [in Ukrainian].
2. Postanova Kabinetu ministriv Ukrainy vid 21 zhovtnia 2015 r. № 835 «Pro zatverdzhennia Polozhennia pro nabory danykh, iaki pidliahaiut' opryliudnenniu u formi vidkrytykh danykh» [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated October 21, 2015, No. 835 "On Approval of the Regulation on Datasets Subject to Publication in Open Data Format"]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/835-2015-%D0%BF#Text> (Accessed: April 3, 2023).
3. Snaith, B. (2019). Smart cities are decades away: but open cities are within reach. *Open Data Institute*. URL: <https://theodi.org/article/smart-cities-are-decades-away-but-open-cities-are-in-reach/> (Accessed: April 4, 2023).
4. Christiaan, K. and Levinson, N. (2009), "Curating the Open City", *Places Journal*. URL: <https://doi.org/10.22269/090917/placesjournal.org/article/> (Accessed: 04 April 2023).
5. Hawken, S. Han, H. and Pettit, C. (2020), "Open Cities, Open Data: Collaborative Cities in the Information Era", Publisher Palgrave Macmillan, Singapore. URL: https://www.researchgate.net/publication/338739380_Open_Cities_Open_Data_Collaborative_Cities_in_the_Information_Era (Accessed: 04 April 2023).
6. Andriychuk, T. (2010). "Prozorist' iak pryntsyv derzhavnoi komunikatyvnoi polityky" ["Transparency as a Principle of State Communication Policy"]. *Politychnyj menedzhment*, 2, 73-79. [in Ukrainian].
7. Nesterovych V.F. (2016), "Pryntsyvy vidkrytosti ta prozorosti v diial'nosti orhaniv derzhanoi vlady iak peredumova utverdzhennia demokratii uchasti", *Filosofs'ki ta metodologichni problemi prava*, vol. 2 (12), pp. 67-76. [in Ukrainian].
8. Andriienko, A. (2018), "SMART-pidkhody do rozvytku velykykh mist: perspektyvy vprovadzhennia v Ukraini", *Derzhavne upravlinnia ta mistseve samovriaduvannia*, vol. 3(38), pp. 100-106. [in Ukrainian].
9. Tarasevych, O.V. Zhylyns'ka, L.O. and Kucherova H.Yu. (2020), "Zastosuvannia kontseptsii «SMART-city» do vyrishennia zavdan' vidnovlennia ta rozvytku sfer zhyttiedial'nosti mist na postkonfliktnykh terytoriiakh Ukrainy", *Ekonomika ta pravo*, vol. 4 (59). pp. 51-58. [in Ukrainian].
10. Korepanov, O.S. (2018), *Metodolohichni zasady statystychnoho zabezpechennia upravlinnia rozvytkom «rozumnykh» stalykh mist v Ukraini* [Methodological principles of statistical management of the development of "smart" sustainable cities in Ukraine], *DP «Inform.-analit. ahentstvo»*, Kyiv, Ukraine. [in Ukrainian].
11. Rejtynh prozorosti 100 mist Ukrainy [Rating of Transparency of 100 Cities in Ukraine]. URL: <https://transparentcities.in.ua/transparency-rating>. (Accessed: April 2, 2023). [in Ukrainian].
12. Vidkryti danni mist v umovakh vijny: rezul'taty doslidzhennia Transparent Cities Ukraine [Open Data of Cities in Wartime: Results of the Transparent Cities Ukraine Study]. URL: <https://transparentcities.in.ua/articles/vidkryti-dani-mist-v-umovakh-viiny-rezultaty-doslidzhennia>. (Accessed: April 14, 2023). [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 07.05.2023

Received: 2023.05.07